

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 291/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej A., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. J. H., vo veci namietaného porušenia jej práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 CoE 12/2011 z 31. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. augusta 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej A., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. J. H., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“)

uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 CoE 12/2011 z 31. januára 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere uzavretej 25. septembra 2007 (ďalej len „zmluva“) s M. O., P. (ďalej len „dlžníčka“), jej sťažovateľka poskytla úver v sume 232,36 €, ktorý jej bola povinná vrátiť v dvanástich mesačných splátkach. Zmluva okrem iného obsahovala povinnosť dlžníčky vrátiť sťažovateľke sumu poskytnutého úveru spolu s ďalšími poplatkami. Keďže dlžníčka neuhradila niekoľko po sebe idúcich splátok, úver poskytnutý sťažovateľkou sa stal okamžite splatným a v nadväznosti na dohodu uzatvorenú medzi sťažovateľkou a dlžníčkou sťažovateľka začala konanie pred rozhodcovským súdom. Nález rozhodcovského súdu sa stal vykonateľným 3. apríla 2008. Návrh na výkon exekúcie bol sťažovateľkou podaný 11. augusta 2008 a následne na základe poverenia udeleného Okresným súdom Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) súdny exekútor začal 6. novembra 2008 nútený výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu. Okresný súd uznesením č. k. 5 Er 540/2008-12 z 23. februára 2010 exekúciu vedenú proti dlžníčke zastavil. Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil okresným súdom vydané prvostupňové uznesenie ako vecne správne.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu a postupom okresného súdu a krajského súdu, ktorý mu predchádzal, boli porušené jej *„základné práva a slobody vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd... v príčinnej súvislosti s vyššie uvedeným porušením práva na spravodlivý proces boli... porušené aj základné práva a slobody... vyplývajúce z 1 Dodatkového protokolu Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd...“*.

Sťažovateľka poukázala na judikatúru ústavného súdu a okresnému súdu a krajskému súdu, ktorý napadnutým rozhodnutím odobril postup a rozhodnutie okresného súdu, vytkla porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu porušenia princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, keď uviedla: *„okresný súd vydal poverenie, tj. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím*

postupom okresný súd vytvoril sťažovateľovi i povinnému právnu istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľa užívať svoj majetok – pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.

Následne okresný súd z vlastného podnetu, tj. bez podnetu exekútora, sťažovateľa alebo povinného, zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľa, ktorá zahájením konania stratil právnu istotu a legitímne očakávanie užívať si svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.“

Sťažovateľka ďalej argumentovala, že ďalším porušením jej práva je „vykonanie dokazovania z vlastného podnetu a bez znalosti vôle účastníkov konania, a to opätovným preskúmaním exekučného titulu a súvisiacich dokladov najmä predmetnej zmluvy o úvere. V priebehu tohto konania súd nedal priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom ani nedal možnosť navrhnúť nové dôkazy v tomto konaní, ktoré by zvrátili jeho rozhodnutie zastaviť exekúciu. Táto skutočnosť je významným porušením povinnosti súdu oboznámiť účastníkov konania o vykonaných dôkazoch a možnosti účastníkov sa k týmto vyjadriť alebo navrhnúť nové dôkazy.

Dokonca samotné vykonanie dokazovania bez vyjadrenia účastníkov môže byť kontradiktórne k vôli týchto účastníkov, kedy napr. povinný si je vedomý a má záujem plniť si svoje povinnosti voči sťažovateľovi formou núteného výkonu práva, tj. exekúcie, ale súd týmto konaním na zastavenie exekúcie a dokazovania toto právo bez znalosti vôle povinnému odoberie a exekúciu zastaví ako v tomto prípade pričom, ale povinnosť dlžníka plniť zostáva zachovaná spolu s povinnosťou hradiť príslušenstvo a istinu tejto pohľadávky, čím sa zvyšuje celkový záväzok povinného.

Na záver okresný súd a krajský súd svojím rozhodnutím zlomil právnu istotu účastníkov exekúcie, teda povinného a aj sťažovateľa a aj ich oprávnené očakávanie užívať svoj majetok nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie bez splnenia zákonných

povinností a porušením základných práv a slobôd... V nadväznosti na porušenie práva na spravodlivý proces krajský súd porušil svojím rozhodnutím právoplatne zastaviť exekučné konania voči povinnému aj práva sťažovateľa pokojne užívať svoj majetok...“.

V ďalšom sťažovateľka poukázala na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a argumentovala tým, že „... došlo k zásahu do... práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu tým, že súd exekúciu zastavil, čím znemožnil nútený výkon práva, na ktorý sťažovateľovi vznikol, na základe zmluvy o úvere nárok a ktorý bol zabezpečený zákonom predvídaným exekučným titulom pod dohľadom súdu. Uvedený zásah do vlastníckych práv sťažovateľa nie je v súlade s požiadavkami Protokolu 1 Dohovoru druhej vety a predstavuje zásah do pokojného užívania majetku sťažovateľa resp. predstavuje de facto zbavenie vlastníctva.“.

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti P., s. r. o. na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9CoE 12/2011 zo dňa 31. 01. 2011.

2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9CoE 12/2011 zo dňa 31. 01. 2011 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva spoločnosti P., s. r. o. primerané finančné zadosťučinenie v peniazoch v sume 2224,94 Eur..., ktoré mu zaplatí krajský súd do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet...

4. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť spoločnosti P., s. r. o. trovy právneho zastúpenia v sume 210,22 EUR s DPH... na účet právneho zástupcu J. H., advokáta... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo namietaným rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

II.A K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Ústavný súd v danom prípade považoval za významné vyriešiť zásadný problém sťažovateľky, a teda, či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia zastavená, mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku).

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu

možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne upravuje Exekučný poriadok, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže učiniť, nie je explicitne daný. Z uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Krajský súd ako súd odvolací sa v napadnutom uznesení stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi okresného súdu, najmä pokiaľ tento dospel k názoru, že predmetná exekúcia sa vykonáva na základe rozhodnutia, ktoré priznáva zákonom nedovolené plnenie.

Krajský súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: *„Krajský súd sa plne stotožnil so záverom okresného súdu o tom, že zmluva o úvere uzatvorená medzi účastníkmi 19. 10. 2006 (správne 25. 9. 2007, pozn.) je typickou spotrebiteľskou zmluvou i napriek tomu, že bola uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Jednalo sa o typickú formulárovú zmluvu, ktorá bola vopred pripravená, a teda nebol vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré boli pripravené vopred, pre neznámy počet potencionálnych spotrebiteľov a ani skutočnosť, že sa jednalo o zmluvu uzatvorenú v zmysle Obchodného zákonníka, nemohol spotrebiteľ podstatným spôsobom ovplyvniť, nakoľko aplikácia Obchodného zákonníka na vzťah medzi účastníkmi bola daná vo všeobecných obchodných podmienkach, tvoriacich súčasť predmetnej zmluvy, a teda bola vopred veriteľom vyhradená.*

Pokiaľ odvolateľ namietal, že Smernicu Rady 93/13/EHS slovenský súd nemôže používať ako prameň práva, ale musí na nesenie sporu aplikovať príslušný právny predpis, v ktorom je táto smernica obsiahnutá, je potrebné poukázať na to, že zák. č. 150/2004 Z. z. premietol do Občianskeho zákonníka Smernicu Európskej únie a teda Smernicu Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. To znamená, že

Občiansky zákonník implementoval uvedenú smernicu a to práve v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že EÚ nevytvára právne normy, ktorí priamo regulujú ochranu spotrebiteľa, vytvára však na to právny rámec a je vecou členských krajín ako prijaté smernice transformujú do svojej národnej legislatívy. Prevažnú väčšinu z týchto smerníc Slovenská republika premietla do svojej legislatívy, či už do zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, do Občianskeho zákonníka (ust. § 741 a nasl.) alebo do osobitných zákonov (napr. zák. č. 108/2000 Z. z., zák. č. 258/2001 Z. z. a podobne).

Nemožno súhlasiť oni s námietkou odvolateľa o tom, že v danom prípade pokiaľ bola úverová zmluva uzatvorená v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ako podstatná náležitosť v nej nemusela byť dohodnutá, aj ročná percentuálna miera nákladov, nakoľko oprávnený poskytoval svojim klientom peňažné prostriedky síce dočasne, avšak nie formou odloženej platby, ale vo forme splátok, pričom klient mal možnosť výberu z podmienok, za ktorých poskytuje úvery a to, či bude splácať v pravidelných mesačných, alebo pravidelných 14-dňových splátkach. V tomto intervale si určí deň splatnosti splátky. Ďalej tvrdil, že vzhľadom na charakter podnikateľskej činnosti oprávneného nie je možné, aby poskytoval úvery na základe Zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko činnosť oprávneného nepatrí do pôsobnosti tohto zákona.

V tejto súvislosti krajský súd považoval za potrebné poukázať na ust. § 52 ods. 1 OZ, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy, upravené v ôsmej časti tohto zákona, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľská zmluva nepredstavuje samostatný ani nový zmluvný typ. Ide skôr o rovnorodý okruh občianskoprávných zmlúv prípadne aj obchodných zmlúv, ktoré majú charakter absolútneho obchodu, ktorých druhým účastníkom zmluvy je spotrebiteľ. Pod druhom zmluvy sa má na myslí určitá skupina zmlúv, ktorá má osobitný režim právnej

úpravy. Táto osobitosť vyplýva zo zvýšeného záujmu spoločnosti ochraňovať slabšieho účastníka zmluvného vzťahu spotrebiteľa, ktorý vstupuje do zmluvných vzťahov s predajcami a poskytovateľmi rôznych plnení a služieb.

Z uvedeného vyplýva, že spotrebiteľskými zmluvami nie sú len občianskoprávne zmluvy, ale sa týka i obchodných zmlúv, ktoré majú charakter absolútneho obchodu v tom prípade, ak druhým účastníkom zmluvy je spotrebiteľ. I v takom prípade je potrebné zmluvy, uzatvorené síce podľa Obchodného zákonníka posudzovať podľa noriem spotrebiteľského práva.

Z tohto dôvodu ani krajský súd nepovažoval úverovú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi za úverovú zmluvu v zmysle ust. § 497 Obchodného zákonníka a nasl., ale za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. To, že nesplnila podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere neznamena, že takouto zmluvou nemohla byť. Uvedené sa skôr mohlo prejavovať v platnosti, neplatnosti uzatvorenej úverovej zmluvy, prípadne pri absencii RPMN tým, že sa považuje takáto zmluva za bezúročnú a bez poplatkov.

V nadväznosti na uvedené preto ani krajský súd nepovažoval dojednanie o výške úrokov za platné, nakoľko podľa noriem občianskeho práva je stanovená výška úroku z omeškania kogentne. Plne sa stotožnil s postupom okresného súdu i pokiaľ zastavil exekúciu v časti poplatku za poskytnutie úveru a za zasielanie upomienok a v závere považoval za potrebné zdôrazniť, že zmluvný vzťah nemožno posudzovať podľa označenia, ale podľa účastníkov zmluvného vzťahu, predmetu zmluvy, jej účelu, pričom v danom prípade jednoznačne sa jednalo o zmluvu uzatvorenú medzi podnikateľom – dodávateľom, tzv. nebankovým subjektom, ktorý poskytoval pôžičky hromadne a za rovnakých podmienok a spotrebiteľom - osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, fyzickou osobou. Uvedené vyplýva z označenia povinnej, tak v úverovej zmluve, ako i rozsudku stáleho rozhodcovského súdu.

K námietke odvolateľa o tom, že rozhodcovský rozsudok bol predmetom skúmania zo strany súdu už pri rozhodovaní o udelení poverenia súdnemu exekútorovi, pričom v tejto fáze okresný súd uznal exekučný titul za súladný so zákonom, udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie, je potrebné uviesť, že ust. § 57 ods. 2 EP, v súvislosti s ust. § 45ods. 1, 2 zák. č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní ukladajú súdu príslušnému na exekúciu zastaviť exekúciu, resp. exekučné konanie i bez návrhu v prípade zistenia

v rozhodcovskom konaní nedostatky uvedené v odseku 1 písm. b/ alebo d/ rozhodcovského zákona a teda, že rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 43 písm. a/ a b/, alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Pravé tým, že rozhodcovská doložka bola v zmluve o úvere vopred daná, nebola účastníkmi zmluvy o úvere osobitne dojednaná a rozhodcovský rozsudok nezohľadnil normy spotrebiteľského práva, správne okresný súd postupujúc v súlade s ust. § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní v súvislosti s ust. § 57 ods. 2 Exekučného poriadku exekúciu zastavil a to i bez ohľadu na to, že pôvodne vyhovel požiadavke súdneho exekútora a udelil mu poverenie na vykonanie predmetnej exekúcie.“

Krajský súd, ako vyplýva z napadnutého uznesenia, posúdil právny vzťah medzi sťažovateľkou a dlžníkom ako spotrebiteľský právny vzťah a následne vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka v nadväznosti na ustanovenia smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách aplikoval na jeho posúdenie ustanovenia spotrebiteľského práva. Ako rozporné s týmito právami vyhodnotil najmä tzv. všeobecné podmienky poskytnutia úveru ako súčasť formulárovej zmluvy, ktoré reálne znamenali, že dlžník (povinný) nemal možnosť tieto ustanovenia zmluvy zmeniť ani ovplyvniť a už podpisom zmluvy sa vopred vzdal svojich práv, preto krajský súd považoval uvedené ustanovenie za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá odporuje dobrým mravom. Súčasne krajský súd považoval za neplatné aj dojednanie o výške úrokov, ktoré bolo v zmluve upravené v rozpore s ustanoveniami občianskeho práva. Ako vyplýva z uvedeného, rozhodcovský rozsudok, ktorý je v danom prípade exekučným titulom, zaväzuje dlžníka na nedovolené plnenie, a preto je nepochybné, že nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorý by bol vynutiteľný v exekučnom konaní.

Krajský súd v rozsahu svojej prieskumnej právomoci odvolacieho súdu teda preskúmal v rozsahu sťažovateľkou uplatnených odvolacích dôvodov rozhodnutie okresného súdu, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil, a tiež konštatoval, že exekučný súd má právo preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom nielen v štádiu konania pred

udelením poverenia exekútorovi na vykonanie exekúcie, ale kedykoľvek v priebehu exekučného konania.

Ústavný súd konštatuje, že právny názor krajského súdu je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné uznesenie okresného súdu potvrdiť.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu (aj v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu) a tiež s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.B K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocenčné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia tohto uznesenia nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že ním došlo k zásahu do práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Všeobecné súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci svojím postupom aplikovali zákony podľa ich obsahu (v danom prípade predovšetkým ustanovenia Exekučného poriadku) a rozhodovali v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Preto je sťažnosť v tomto rozsahu aj v tejto časti zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2

zákona o ústavnom súde a ústavný súd ju z toho dôvodu pri jej predbežnom prerokovaní odmietol.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011